

TOIMINTAKERTOMUS 2015

FAOn hallituksen varapuheenjohtaja Hanna Onttonen ja jäsen Kaisu Nevasalmi Ruotsin Frilans Riks-yhdistyksen puheenjohtajan Rickard Jakobin seurassa Tukholmassa Top Meetingin aikaan.

Minitop Meeting järjestettiin Norjan Ilsetrassa. Kuvassa myös FAOn varapuheenjohtaja Hanna Onttonen (1. vas.) sekä Nina Donner (5. vas. eturivissä) ja Kaisu Nevasalmi (6. vas. eturivissä).

I YLEISTÄ	5
II EDUNVALVONTA	6
1. FREELUOTTAMUSMIES JA TYÖEHTOASIAMIES	6
2. YLEN TUOTTAJIEN KOULUTUS 13.3. JA SYKSYN LUSI-KOULUTUKSET	7
3. RUOTSINNOSSA YHTYNEET-SOPIMUKSEN TIIVISTELMÄSTÄ	7
4. TYÖRYHMÄT	8
Yhtyneet-sopimuksen mukaisten lisien ja korvausten käytön edistäminen Yhtyneet-sopimuksen kieliasun editoiminen ja käytettävyyden edistäminen	
5. AV-KÄÄNTÄJIEN EDUNVALVONTATILANNE	9
6. TV-TUOTANTOFIRMAT TEME-TYÖEHTOSOPIMUKSEN PIIRIIN	10
7. YLEISRADION TILANTEEN VAIKUTUS FREE-TYÖHÖN	10
8. YLEISRADIOSSA TEHTÄVÄ TUNTITYÖ	11
9. YRITTÄJÄTYÖN HINNOITTELU	11
10. KANNANOTTOJA YLIMÄÄRÄISEN LEHTIMIESELÄKKEEN PALAUTTAMISEKSI	12
11. KAUPALLISTEN RADIOIDEN TILANNE	13
12. EDUNVALVONTAYHTEISTYÖ YOT:N KANSSA	13
III TEKIJÄNOIKEUDET	14
Uusia alueita tekijänoikeuskorvauksen piiriin Uusintakorvaukset Edustus tekijänoikeusvaliokunnissa ja -järjestöissä	
IV JÄSENTOIMINTA	15
Opiskelijatapahtuma Jäsenmatka Elokuvailta Pikkujoulut	

V KANSAINVÄLINEN TOIMINTA	16
1. KANSAINVÄLINEN JAOSTO	16
2. POHJOISMAINEN YHTEISTYÖ	17
Top Meeting Tukholmassa Minitop Meeting Ilsetrassa	
3. VIKES	18
VI TIEDOTUS	19
Facebook-sivuista Facebook-ryhmäksi Näkyvyys Liiton arkissa ja Nettiarkissa	
VII KOULUTUS	20
1. APURAHAT JATKO- JA TÄYDENNYSKOULUTUKSEEN	20
2. SJL:N TARJOAMA KOULUTUS	21
Mitä on olla free? Freeseminaari Koulutus uudesta tv-tuotantojen työehtosopimuksesta Uravalmennus	
3. RTTL:N MEDIASEMINAARI	22
4. MUU KOULUTUS	22
5. FAOLTA PYYDETTY KOULUTUS	22
VIII FAO:N HALLITUS	22
IX JÄRJESTÖTOIMINTA	23
1. TOIMINTA SJL:SSA	23
Valtuusto ja hallitus Edustus neljässä SJL:n valiokunnassa Yhdistyspäivät Kevätvaltuusto Syysvaltuusto	

2. FAO RTTL:SSA	25
Edustus hallituksessa ja valiokunnissa	
Kevätedustajakokous	
Kevään Kuusikkopäivä & tukimiespäivä	
Syksyn Kuusikkopäivät	
Syysedustajakokous ja pikkujoulu	
3. YHTEISTYÖ SFJ:N KANSSA	27
4. YHTEISTYÖ YMT:N KANSSA	27
X TALOUS	27

Freelance-ammattiosasto FAO ry

VUOSIKERTOMUS 2015

I YLEISTÄ

FAOn toiminta on audiotuotantoja sekä audiovisuaalisia tuotantoja tekevien, vapaiden media-alan ammattilaisten edunvalvontaa sekä yhteistyötä alan muiden yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

FAOn jäsenet ovat freelancereita ja toimivat enimmäkseen sähköisessä mediassa. He tekevät töitä tv- ja radiokanaville, mutta enenevässä määrin myös yhdistyksille, järjestöille, ministeriöille, tuotantoyhtiöille, lehtitaloille ja muillekin yrityksille. FAOon kuuluu toimittajia, kuvaajia, äänittäjiä, leikkaajia, graafikoita, av-kääntäjiä, käsikirjoittajia, ohjaajia ja muita media-alan ammattilaisia.

FAOssa oli vuoden 2015 alussa 421 jäsentä, joista opiskelijajäseniä oli 71. Vuoden lopussa jäseniä oli 415, näistä opiskelijajäseniä oli 61. Toisaalta 1.1.2016 jäsenmäärä on jälleen 426, joten jäsenmäärän vähenemisestä ei enää voi puhua. Voimme näin todeta, että vuonna 2011 alkanut jäsenmäärän väheneminen on pysähtynyt. Toisaalta jäsentilastot osoittavat, että opiskelijoita ei ole pystytty riittävässä määrin tavoittamaan.

Tilastot kertovat myös sen, että enää noin neljännes faolaisista (vuoden lopussa 114 henkilöä) on Yleisradiolle työskenteleviä työsuhteisia freelancereita. Toisaalta työttömissä on paljon vajaatyöllistettyjä Yleisradiolle työskennelleitä freelancereita – työttömiksi on kirjattu peräti 70 faolaista. Yrittäjien määrä on lisääntynyt, ja oli vuoden 2015 lopussa jo 170.

Media-alan vaikea tilanne on jatkunut, siitä kertovat myös lukuisat yt-neuvottelut. Neuvotteluissa ei sovita vain vakituisten irtisanomisista, mediatalot pyrkivät säästöihin myös freetyötä vähentämällä. Kun vielä osa irtisanotuista siirtyy freelancereiksi, yhä useampi freelancer on vajaatyöllistetty tai työtön.

Yleisradiolle työskentelevien freelancereiden tilanne on kiristynyt, sitä osoittavat luottamusmiehen työmäärän lisääntyminen ja hänen saamiensa yhteydenottojen määrän tuplaantuminen.

Yrittäjäasemassa olevien itsensä työllistäjien neuvotteluasema ja sosiaaliturva eivät myöskään ole parantuneet kuluvan vuoden aikana.

Itsensä työllistäjien ääni kuuluu kuitenkin entistä paremmin ammattiyhdistystoiminnassa. FAOn puheenjohtaja Kirsi Mattila valittiin faolaisen Anna-Liisa Haavikon jälkeen RTTL:n uudeksi free-edustajaksi Suomen journalistiliiton hallitukseen. Hän johtaa liitossa Freeneuvottelukuntaa, joka on kartoittanut liiton mahdollisuuksia perustaa freelancereille yritys, jonka kautta he voisivat toimia työntekijäasemassa; tämä parantaisi heidän sosiaaliturvaansa huomattavasti.

Journalistiliitto jatkoi kaksia jäsenistöämme koskettavia TES-neuvotteluita, joiden tarkoitus oli saada työehtosopimus aloille, joilla sitä ei tähän asti ole ollut. Teatteri- ja

mediatyöntekijöiden uusi työehtosopimus allekirjoitettiin 30.1. ja se astui voimaan 1. helmikuuta. Kun uusia tv-tuotantoyhtiöitä liittyy työnantajaliittoon, sopimuksesta toivotaan lopulta yleissitovaa.

Av-käännöstoimistojen TES-neuvotteluissa saatiin lopulta myös neuvottelutulos, joka astui voimaan 1. toukokuuta. Lopputulos on kuitenkin osoittautunut ongelmallisiksi: yksi neuvotteluissa mukana olleista käännöstoimistoista ei allekirjoittanut sopimusta ja muutkin sopijaosapuolet ovat kiertäneet sopimusta käyttämällä freelancereiden sijasta polkuhinnalla toimivia yrittäjiä työn tekemiseen.

Myös freeyhdistysten pohjoismaisesta yhteistyöstä on keskusteltu. Vuoden aikana tehtiin lujasti työtä, jotta yhteistyö ja perinteiset freeseminaarit jatkuisivat tulevaisuudessa. Pohjoismainen työryhmä aloitti yhteistyön muotojen ja taloudellisen taakan kantamisen perinteiden uudistamisen.

II EDUNVALVONTA

Keskeinen osa FAOn edunvalvontaa on valvoa Yleisradiolle työskentelevien toimittajien ja avkääntäjien työehtosopimuksen eli Yhtyneet-sopimuksen noudattamista. FAO kouluttaa niin Yleisradion tuottajia kuin omia jäseniäänkin sopimuksen soveltamisesta.

Enenevä määrä FAOn tekemästä edunvalvonnasta koskee yrittäjäasemassa olevia freelancereita, joilla ei kuitenkaan yrittäjäasemastaan johtuen ole Suomen lainsäädännön mukaan kollektiivista neuvottelu-oikeutta. FAO on kiinteästi mukana Journalistiliiton pyrkimyksessä vaikuttaa itsensätyöllistäjien lainsäädännölliseen asemaan. FAO myös pyrkii kouluttamaan jäsenistöään oman työnsä hinnoittelussa.

1. FREELUOTTAMUSMIES JA TYÖEHTOASIAMIES

Ingrid Svanfeldt valittiin vuoden 2014 lopussa FAOn luottamusmieheksi 2-vuotiskaudeksi 2015 ja 2016. Puheenjohtaja Kirsi Mattila toimi varaluottamusmiehenä.

Luottamusmiehen työ on jatkuvasti lisääntynyt ja jäsenistön yhteydenotot ovat kuluvan vuoden aikana kaksinkertaistuneet. Luottamusmies kertoikin toivovansa lisää resursseja edunvalvontatyöhön. Näin YOT:n ja FAOn Yle-freelancereiden yhteistyöhön voisi panostaa lisää ja yrittäjäasemassa olevien freelancereiden asioita voisi hoitaa paremmin.

FAO anoi sekä Radio- ja televisiotoimittajien liitolta että Yleisradiolta luottamusmiehen palkan korottamista vastaamaan kasvanutta työmäärää. Tähän myös myönnyttiin.

FAOn työehtoasiamiehenä toimivat Maija Raninen ja Valtteri Aaltonen: Maija Raninen oli edellisvuoden marraskuussa valittu SJL:n työehtoasiamieheksi virkavapaalla olevan Valtteri Aaltonen sijaiseksi. Kesäkuussa Valtteri Aaltonen palasi virkaansa. Heidän vastualueenaan olivat paitsi Freelance-ammattiosasto myös Yleisradion ohjelmatyöntekijät.

Luottamusmiesvoimin hoidettiin normaalia neuvontaa ja riidan ratkaisua. Pitkin vuotta luottamusmies, puheenjohtaja ja työehtoasiamiehet osallistuivat vuoden 2013 TES-neuvotteluissa Yleisradion kanssa sovittujen työryhmien työskentelyyn. Työryhmien

tarkoitus on sekä Yhtyneet-sopimuksen selkiyttäminen, uudistaminen ja käytettävyyden lisääminen että sopimuksen laajempi käyttö myös muuten kuin minimipalkkioista sovittaessa.

Luottamushenkilöt kävivät myös kouluttamassa liiton järjestämissä Mitä on olla free? -tilaisuuksissa ja oppilaitosten kutsumina.

2. YLEN TUOTTAJIEN KOULUTUS 13.3. JA SYKSYN LUSI-KOULUTUKSET

YLE HR järjesti 13. maaliskuuta koulutustilaisuuden, johon luottamusmies Ingrid Svanfeldt ja SJL:n työehtoasiamies Maija Raninen osallistuivat. Tilaisuudessa Yleisradion HR-päällikkö Sami Toiviainen kertoi siitä, milloin sovelletaan Yhtyneet-sopimusta ja milloin hankintasopimuksen käyttäminen on mahdollista. Liiton työehtoasiamies Maija Raninen järjesti roolipeliharjoituksen, jossa Ylen tuottajat ja sopimusvastaavat saivat esittää freelacereita neuvottelutilanteissa. Luottamusmies Ingrid Svanfeldt oli paikalla vastaamassa Ylen edustajien kysymyksiin.

Paikalla oli yhteensä 13 koulutettavaa. Paikalla oli vain yksi tuottaja. Loput osallistujat olivat HR:sta ja lakiasiain sopimusosastolta. Heille näytti avautuvan ensikertaa, mitä työsuhteisena tekijänä oleminen tarkoittaa.

Syyskuussa liiton työehtoasiamies Valtteri Aaltonen ja Ingrid Svanfeldt kävivät myös YLEn Luovien sisältöjen sisäisissä koulutuksissa kouluttamassa tuottajia. Tilaisuuksia oli yhteensä kolme: Tampereella 21. syyskuuta sekä Helsingin Pasilassa 22. ja 24. syyskuuta.

Koulutuksissa SJL:n työehtoasiamies Valtteri Aaltonen ja YLEn henkilöstöpäällikkö Sami Toiviainen pitivät yhdessä Powerpoint-esityksen, jonka avulla he kertoivat Yhtyneet-sopimuksesta ja selvittivät niin sanottujen hankintasopimusten käytön ehtoja. Keskusteluissa FAOn luottamusmies vastasi kysymyksiin ja antoi käytännön esimerkkejä. Koulutuksissa oli noin 15-25 tuottajaa, ja koulutukset saivat hyvän vastaanoton.

3. RUOTSINNOS YHTYNEET-SOPIMUKSEN TIIVISTELMÄSTÄ

SJL oli tilannut Yhtyneet-sopimuksen tiivistelmän ruotsinnoksen ulkopuoliselta käännöstoimistolta jo vuoden 2014 puolella. Käännöstoimiston ruotsinnos oli kuitenkin osoittautunut ala-arvoiseksi.

Keväällä 2015 Maija Raninen ilmoitti käännöstoimistolle virheistä ja toimisto korjasi käännöstä. FAOn hallituksen jäsen Nina Donner tarkasti korjatun käännöksen sopimusosan ja FAOn jäsen Karin Nynäs-Asp teki audioliitteen ja audiovisuaalisen liitteen ruotsinnoksen kielentarkastuksen.

Koska vuoden 2016 alussa tulevat voimaan uudet palkkiotaulukot, Yhtyneet-tiivistelmän 200 kappaleen painatus siirrettiin vuoden alkuun.

4. TYÖRYHMÄT

Vuoden 2013 työehtosopimusneuvotteluissa sovituista työryhmistä työtään jatkoi vielä kaksi.

Yhtyneet-sopimuksen mukaisten lisien ja korvausten käytön edistäminen

Työryhmä, jonka tehtävä oli selvittää keinoja sen edistämiseksi, että henkilökohtaiset lisät ja muut korvaukset tulisivat laajempaan käyttöön, oli aloittanut työskentelynsä vuoden 2014 huhtikuussa. Työ jatkoi koko vuoden 2015.

Työryhmän kokoonpano on jonkin verran muuttunut. FAOsta mukana oli puheenjohtaja Kirsi Mattila ja luottamusmies Ingrid Svanfeldt ja Journalistiliitosta aluksi työehtoasiamies Maija Raninen ja elokuusta lähtien Valtteri Aaltonen virkavapaalta palattuaan. Ylestä mukana ovat olleet koko ajan HR-päälliköt Sami Toiviainen ja Liisa Kähkönen. Lisäksi eri työryhmien kokoontumisissa on ollut asiantuntijoina läsnä myös Yleisradion muuta henkilökuntaa.

Työryhmän työhön liittyen oli sovittu, että yhtiö kehittää Yhtyneet-sopimuksen 7 § kohdissa 1 ja 3 mainittujen lisien (työn vaativuus, työhön tarvittava aika, henkilökohtainen työsuoritus, kokemuslisä) samoin kuin liitteessä 2 kohdassa III mainittujen ohjelmateknisen työn korvausten tilastointia.

Työryhmä kokoontui ensimmäisen kerran jo tammikuussa. Kokouksessa keskusteltiin siitä, millä tarkkuudella erilaisia lisiä pystyttäisiin saamaan näkyviin palkkiolaskennassa. Koska Yleisradion oli tarkoitus uudistaa palkanmaksujärjestelmiään ja kilpailuttaa uudistaminen, päätettiin odottaa Ylen ratkaisuja. FAOn pyrkimys oli, että uudessa järjestelmässä lisät ja korvaukset eriteltäisiin ja niille saataisiin omat koodit, ja että tämä erittely mahdollistaisi tilastoinnin.

Ylen hallitus päätti kuitenkin toukokuun kokouksessaan, että HR-järjestelmää ei tässä vaiheessa uusita. Ylen edustajien mukaan tämä tarkoitti sitä, että freepalkkioiden syöttö jatkuisi lähivuodet ennallaan ja tilastot olisivat entisenlaisia.

Kesätauon jälkeen elokuun tapaamisessa tilanne kartoitettiin. Esillä oli Ylen tammikuussa tekemä ehdotus, jossa lisiä ei eritelty palkanmaksussa. FAO puolestaan esitti, että lisät pitäisi eritellä, jotta niiden maksaminen voitaisiin tilastoida ja näin pystyttäisiin seuraamaan lisien maksamista.

Lokakuussa Yleisradio toi uuden esityksen. Se sisälsi huomattavia parannuksia aikaisempaan, mutta sisälsi myös ajatuksen, ettei Yle sitoudu mihinkään aikatauluun. Kaksi uutta lisäryhmää, joihin Yle on myöntynyt, ovat Kokemuslisä/henkilökohtainen työsuoritus ja Vaativuus/tarvittava aika. Sovittiin, että Yle ottaa selvää, missä aikataulussa olisi mahdollista saada uusille lisä-ryhmille koodit palkkausjärjestelmään.

Lisät-työryhmä jatkaa vuoden 2016 puolella.

Yhtyneet-sopimuksen kieliasun editoiminen ja käytettävyyden edistäminen

Työryhmä, jonka tehtävänä oli 31.8.2015 mennessä tehdä ehdotus sopimuksen kieliasun editoimiseksi sopimuksen sisältöä kuitenkaan muuttamatta, aloitti työnsä 17. helmikuuta 2014. Työ sai jatkoaikaa ja jatkui koko vuoden 2015.

Työryhmän tulee myös viedä sopimukseen siihen kirjaamattomat muutokset, kuten tekijänoikeuksia ja uusintoja koskevat aikaisemmat sopimukset. Tavoitteena on sopimuksen ymmärrettävyyden ja selkeyden lisääminen. Edellisen lisäksi tehtävä on selvittää sopimusmääräysten sisällöllistä kehittämistä sopimuksen käytettävyyden ja toimivuuden parantamiseksi. Lisäksi selvitetään työehtosopimuksen 7 §, kohdan 1 sisältö ja soveltaminen. Ongelmallisessa kohdassa todetaan "Tämän sopimuksen 1 §:n määrittelemistä töistä yhtiö maksaa vähintään liitteissä mainitun palkkion. Toisin voidaan kuitenkin sopia tapauksissa, joissa puitesopimuksella sovitaan useista samankaltaisista töistä, joissa on samanlaisena toistuvia osioita."

Työryhmässä olivat työehtoasiamies Maija Raninen Journalistiliitosta ja Päivi Mustajärvi, Kirsi Mattila ja luottamusmies Ingrid Svanfeldt FAOsta. Valter Aaltosen palattua virkaansa työtä jatkettiin hänen kanssaan. Yleisradiota edustivat HR-päälliköt Sami Toiviainen ja Liisa Kähkönen.

FAOlla ja SJL:lla oli kevätkaudella neljä omaa kokousta ja neljä tapaamista Yleisradion edustajien kanssa. Syksyllä Yleä tavattiin kuusi kertaa. Työryhmän työ eteni hyvässä hengessä, mutta työ ei valmistunut määräajassa. Työtä jatketaan vuoden 2016 puolella.

5. AV-KÄÄNTÄJIEN EDUNVALVONTATILANNE

Yleisradion av-kääntäjien tilanne pysyi vakaana, sillä he ovat Yhtyneet-sopimuksen piirissä ja av-kääntäjien erillissopimus takaa 81 prosenttia Yleisradion käännöstöistä freekääntäjille. Tämä vähentää merkittävästi sitä mahdollisuutta, että Yleisradio ostaisi käännöksiä hintoja polkevilta käännöstoimistoilta.

Av-käännöstoimistojen kanssa jatkuivat jo vuonna 2013 alkaneet neuvottelut työehtosopimuksen saamiseksi alalle. Sopimuksettomalla alalla työehdot ja ansiokehitys ovat olleet jo pitkään syöksykierteessä, kun toimistojen väliin aggressiivinenkin hintakilpailu on johtanut jatkuvasti heikkeneviin palkkioihin ja kiristyneeseen työtahtiin.

Alkuvuosi oli kiireinen, tammikuun aikana osapuolilla oli peräti viisi tapaamista. Neuvotteluja leimasivat suuret näkemuserot etenkin palkkoja ja palkkioita sekä tekijänoikeuksia koskevissa kysymyksissä. Helmikuussa päästiin kuitenkin neuvottelutulokseen. Käännöstoimistojen työehtosopimus tuli voimaan 1. 5. lähtien.

Av-käännösalan työehtosopimuksen ovat allekirjoittaneet työntekijöitä edustavat Suomen Journalistiliitto ja Akavan Erityisalat sekä käännöstoimistot BTI Studios, Pre-Text Oy, Rosmer International osuuskunta ja Stellar Text Oy. Yksi työnantaja, pitkään neuvotteluissa mukana ollut SDI Media Oy jäi kuitenkin ulos sopimuksesta.

Sopimusehdot eivät näin koske SDI:n kääntäjiä, ei myöskään työrauhavelvoite. Kääntäjät tekivät vetoituksen SDI:n johdolle, jotta yritys tulisi pikaisesti mukaan sopimukseen. Avoimen kirjeen allekirjoitti kahden vuorokauden aikana 235 av-kääntäjää.

Suomen Journalistiliitto ja Akavan Erityisalat puolestaan julistivat SDI Media Oy:n hakusaartoon 25. toukokuuta lähtien. Hakusaarrossa ammattiliitot kehottavat, että niiden jäsenet eivät hae töihin hakusaarron kohteena olevaan yritykseen. Hakusaarto on voimassa toistaiseksi.

Myöskään BTI:n osalta työehtosopimuksella ei ole ollut toivottua vaikutusta. BTI on kiertänyt sopimusta irtisanomalla vakituisia kääntäjiä ja teettämällä työt yrittäjillä, jotka eivät ole työehtosopimuksen piirissä. BTI ei ole myöskään noudattanut sopimuksen Yle-pykälää, jonka mukaan Ylelle tehtävistä töistä on maksettava Yhtyneet-sopimuksen mukaan. Journalistiliitolla ja BTI:llä on useita erimielisyyksiä sopimuksen soveltamisesta.

Työehtosopimuksen piiriin tuli myös uusi yritys, oululainen Saga Vera Oy, joka tekee teatteri- ja elokuvakäännöksiä. Liittymispöytäkirjan allekirjoitukset saatiin valmiiksi 10. kesäkuuta.

6. TV-TUOTANTOFIRMAT TEME-TYÖEHTOSOPIMUKSEN PIIRIIN

Uusi elokuva- ja tv-tuotantoja koskeva työehtosopimus astui voimaan 1. toukokuuta. Sopimusta sovelletaan PALTAn jäsenyritysten palveluksessa oleviin elokuva- ja tv-tuotantoalalla työskenteleviin työntekijöihin. Työehtosopimus on voimassa 31.10.2016 saakka ja se noudattaa työllisyys- ja kasvusopimuksen mukaista kustannustasoa.

Jo aikaisemmin elokuva-ala on ollut järjestäytynyttä, mutta tv-tuotantoyhtiöiden järjestäytyminen on ollut hyvin vähäistä. Nyt saatiin neuvoteltua sopimus, joka vastaa paremmin tv-tuotantoyhtiöiden tarpeita. Samalla saatiin sopimus kentälle, jossa sitä ei aikaisemmin ole ollut.

Sopimuksen solmimisen jälkeen useat tv-tuotantoyhtiöt liittyivät työnantajaliittoon. Tarkoitus on, että tarpeeksi moni tv-tuotantoyhtiö liittyisi joukkoon, jotta sopimuksesta saataisiin yleissitova.

Merkittävimpiä sopimukseen kirjattuja uudistuksia ovat joustava jaksotyöaika, paikallinen sopiminen sekä työpaikkatason yhteistyön ja luottamusmiesjärjestelmän kehittäminen. Työehtosopimus huomioi alan toimintaympäristön muutokset sekä vahvistaa yritysten toimintaedellytyksiä ja alan järjestäytymistä.

7. YLEISRADION TILANTEEN VAIKUTUS FREE-TYÖHÖN

Alkuvuonna ihmeteltiin vielä edellisen vuoden lopun yhteistoimintamenettelyn vaikutuksia free-työn määrään. Loppuvuonna 2014 Journalistiliiton ja Yleisradion välisissä YT-neuvotteluissa oli sovittu 160 henkilötyövuoden säästöistä. 64 oli irtisanottu. Loput 96 henkilötyövuotta oli sovittu hoidettavaksi eläköitymisillä sekä määräaikaisten, tuntityöläisten ja freelancereiden työtä vähentämällä. Arviolta eläköitymiset ovat tästä puolet, noin 50 henkilötyövuotta. Toinen puoli oli päätetty hoitaa määräaikaisuuksia lopettamalla ja

tuntityötä ja free-työtä vähentämällä. Tämän noin 50 henkilötyövuoden vähentämisen vaikutukset jakautuvat monien freelancereiden osalle.

Yleisradio ilmoitti, että ostojen määrää lisätään ensivaiheessa nykyisestä 25 miljoonasta 27 miljoonaan. Ostojen vaikutusta free-työhön on vaikea arvioida. Yhtyneet-free-työtä se kuitenkin todennäköisesti vähentää. Tuotantoyhtiöissä taas saattaa aueta uusia työmahdollisuuksia freelancereille.

Yhtyneet-sopimuksella toimivien free-toimittajien työ oli kuluvana vuonna jatkuvassa vastatuulella ja syksyllä Yleisradion säästötoimet puhuttivat taas. Yleisradion Intrassa henkilöstöjohtaja Teijo Valtanen kertoi, että Yle säästää luopumalla vakitoimittajien ilmaisesta aamupuurosta ja vähentämällä freelancereiden, tuntityöläisten ja määräaikaisten käyttöä. Lokakuun Nettiarkissa olikin puheenjohtajan kolumni Freelancerit puurokattilassa.

8. YLEISRADIOSSA TEHTÄVÄ TUNTITYÖ

FAOn luottamusmiehelle tuli vuoden aikana useita kyselyitä tuntityön ja Yhtyneet-sopimuksen yhdistelmästä. YLE HR on samaa mieltä Yleisradion ohjelmatyöntekijöiden ja Freelance-ammattiaosaston kanssa siitä, että sekasopimukset eivät ole hyväksyttäviä. Työehtosopimuksia ei pidä sekoittaa. Siitä huolimatta sekasopimukset ovat selvästi yleistyneet.

Tyypillisesti työ on ollut Yleisradion ohjelmatyöntekijöiden työehtosopimuksen piiriin kuuluvaa, siitä on sovittu tuntipalkka, mutta sen lisäksi on todettu, että "muuten noudatetaan Yhtyneet-sopimusta". Näin säännöllistä tuntityötä tekevä freelancer on jäänyt ilman esimerkiksi työterveyspalveluja, jotka kuuluvat määräaikaiselle työntekijälle.

Joskus myös Yhtyneet-työehtosopimuksen piiriin kuuluvien freelancereiden kanssa on tehty sopimuksia, joissa on ollut piirteitä molemmista työehtosopimuksista.

Asiaa selvitettiin vuoden aikana ja siitä puhuttiin myös LUSIn tuottajakoulutuksissa. FAO pyysi myös YLE:n pääluottamusmies Pike Epsteinin kanssa Yleisradiolta selvitystä työsuhdepaletista eli siitä, mitä työsuhdemuotoja YLE käyttää ja milloin. Vastausta kysymykseen ei vuoden aikana saatu, mutta tuottaja-koulutuksissa asiasta puhuttiin.

9. YRITTÄJÄTYÖN HINNOITTELU

Yhtyneet-työehtosopimuksessa mainitut hankintapalkkiot aiheuttivat edelleen hämmennystä yrittäjähinnoista sovittaessa. Niin tuottajat kuin freelanceritkin erehtyvät käyttämään työehtosopimuksen palkkiotaulukkoja yrittäjähinnoista sopiessaan; tällöin he eivät ota huomioon, että toisin kuin työsuhteinen freelancer yrittäjä-freelancer joutuu itse maksamaan palkkionsa päälle työnsä sivukulut kuten eläkemaksut. Näin yrittäjä-freelancer ja häneltä työsuorituksen ostava tuottaja tulevat polkeneeksi alan palkkiotasoa.

Kevään 2015 aikana työehtoasiamies Maija Raninen sekä FAOn luottamusmies tapasivat YLE-HR:n ja Svenska Ylen sopimusvastaavat 30. tammikuuta ja keskustelivat näiden kanssa hankintaan ja yrittäjätyöhön liittyvistä asioista. Keskustelua jatkettiin myös omassa kokouksessa Svenska Ylen kanssa 5. toukokuuta. Hyvässä yhteisymmärryksessä neuvoteltiin

mahdollisuudesta kehittää yrittäjätyöhön yhteiset pelisäännöt. Svenska Yle lupasi myös kouluttaa ostajiaan budjetoinnissa.

Vuoden aikana keskusteltiin YLE-HR:n kanssa myös ulkomailla toimivien freelancereiden asioista. Koska ulkomailla pysyvästi asuvat freelancerit toimivat yrittäjäasemassa, he eivät kuitenkaan ole perinteisen edunvalvonnan piirissä.

Ulkomailla asuvien freelancereiden sopimukset YLE:n kanssa sisältävät monia erikoisia piirteitä. Erityisesti on ongelmallista, etteivät he yrittäjäasemastaan huolimatta useinkaan pysty neuvottelemaan omasta palkkiostaan. Freelance-ammattiosasto pyrkii tiedottamaan niin jäsenilleen kuin Yleisradion tuottajillekin, että yrittäjäasemassa olevien toimittajien on laskutettava myös työn sivukulut.

Sen sijaan freelancerit, jotka matkustavat ulkomaille väliaikaisesti ja tekevät matkoiltaan free-töitä Ylelle, ovat Yhtyneet-työehtosopimuksen piirissä. Joillekin freelancereille Yle on virheellisesti maksanut hankintapalkkioita, mutta jos tällainen tilanne tulee ilmi, korjaus on helppo saada. Asiasta on päästy YLE:n kanssa yhteisymmärrykseen, ja YLE on vuoden aikana myös tiedottanut ja opastanut omia tuottajiaan asiasta.

FAO pyrki vuoden aikana useissa eri tilaisuuksissa tukemaan yrittäjien mahdollisuutta hinnoitella työnsä oikein. Asiaa edistettiin tiedotuksella, mutta myös keskusteluissa YLE:n edustajien kanssa. Esimerkiksi YLE:n luovien sisältöjen, LUSIn, tuottajakoulutuksissa syyskuussa huomioitiin yrittäjätyön hinnanmuodostus myös tekijän/yrittäjän näkökulmasta.

10. KANNANOTTOJA YLIMÄÄRÄISEN LEHTIMIESELÄKKEEN PALAUTTAMISEKSI

Opetus- ja kulttuuriministeriön esityksestä valtion vuoden 2013 tulo- ja menoarvioista oli poistettu ylimääräisiä sanomalehtimieseläkkeitä koskeva määräraha. Tämän jälkeen ministeriölle on jätetty useita alan järjestöjen kannanottoja, joissa on esitetty määrärahan palauttamista budjettiin.

SJL ja RTTL jättivät asiasta kannanoton jo syksyllä 2012, FAO pyysi SFJ:n mukaan omaan kannanottoonsa, joka jätettiin kulttuuri- ja urheiluministeri Paavo Arhinmäelle keväällä 2013. Vuonna 2014 FAO laati jälleen uuden kannanoton, joka olisi haluttua luovuttaa henkilökohtaisesti asunto- ja opetusministeri Pia Viitaselle. Kun henkilökohtaisen tapaaminen ei onnistunut, luovutettiin SJL:n, RTTL:n ja FAOn allekirjoittama kannanotto kesäkuussa valtiosihteri Kari Anttilalle ja lähetettiin tämän jälkeen asunto- ja opetusministeri Pia Viitaselle.

FAOn hallituksen jäsen Aune Waronen otti asian jälleen esille syksyllä 2014, kun kevään 2015 eduskuntavaalit olivat lähestymässä. Hän laati jälleen uuden kannanoton, joka lähtee siitä, että freelancereita on laajassa määrin vasta tulossa eläkeikään ja tulevaisuudessa ylimääräiselle eläkkeelle olisi entistäkin suurempi tarve. Kannanottoon kerättiin allekirjoitukset SJL:n edunvalvontajohtaja Petri Savolaiselta, RTTL:n puheenjohtaja Ari-Pekka Sirviöltä, FAOn puheenjohtaja Kirsi Mattilalta ja Suomen freelancejournalistien puheenjohtajalta Hanna-Kaisa Hämäläiseltä. Kulttuuri- ja asuntonministeri Pia Viitaselle esitettiin jälleen toivomus mahdollisuudesta jättää kannanotto henkilökohtaisesti.

Kannanoton jättäminen siirtyi vuoteen 2015. Kun asia ei edennyt, päätettiin lähettää kannanotto valtiosihteeri Kari Anttilalle saatteella, että toivomme Pia Viitasen tapaamista. Maaliskuussa ministeriöltä tuli tieto, ettei henkilökohtainen tapaaminen onnistu, sen sijaan allekirjoittajat voivat halutessaan tavata valtiosihteeri Kari Anttilan. Koska jo edellisellä vuonna oli saman asian vuoksi tavattu valtiosihteeriä, päätettiin siirtää kannanoton luovuttaminen, kunnes seuraava hallitus olisi aloittanut toimintansa.

Vuoden aikana Aune Waronen päivitti vetoamuksen sanomalehtimieseläkkeen palauttamisesta valtion budjettiin. Allekirjoitukset päätettiin pyytää Journalistiliiton puheenjohtajalta Hanne Aholta, edunvalvontajohtaja Petri Savolaiselta, RTTL:n puheenjohtajalta AP Sirviöltä, SFJ:n puheenjohtajalta Hanna-Kaisa Hämäläiseltä ja FAOn puheenjohtajalta Kirsi Mattilalta. Päivitetyt vetoamukset jätettiin seuraavaan vuoteen.

11. KAUPALLISTEN RADIOIDEN TILANNE

Yhdistyneiden mediatyöntekijöiden jäsen, Radio- ja tv-toimittajien liiton varapuheenjohtaja Aura Neuvonen otti kesällä yhteyttä RTTL:n eri yhdistysten edustajiin kutsuakseen toimijoita mukaan selvittämään kaupallisten radioiden tilannetta ja mahdollisuutta saada alalle työehtosopimus.

YMT:n kutsussa todettiin "Työnantajilla ei ilmeisesti ole suuria intohimoja neuvottelupöytään ja viesti heidän etujärjestöltään oli, ettei mitään ongelmia ole, joten sopimusta ei tarvita. Työntekijöiltä kuitenkin kuuluu tasaisesti toisenlaista viestiä, mutta hurjat tarinat jäävät vain huhupuheiksi, ellei tilannetta selvitetä."

Aura Neuvosen koolle kutsumat eri yhdistysten edustajat kokoontuivat ensimmäisen kerran RTTL:n hallituksen syksyn ensimmäisen kokouksen päätteeksi 19. elokuuta. Puheenjohtaja ja luottamusmies edustivat kokouksessa FAOa. Myöhemmin FAOn jäsen YMT:n organisoimassa työryhmässä oli Kaisu Nevasalmi.

Ajatus oli selvittää palkkaus-, sopimus- ym. tilannetta kaupallisissa radioissa sekä mahdollisuutta solmia kaupallisia radioita koskeva työehtosopimus. Syksyllä YMT järjesti kaupallisten radioiden työntekijöille kyselyn tilanteesta, ja marraskuussa Hotelli Helkassa oli tilaisuus, jossa paikalla oli myös SJL:n edunvalvontajohtaja Petri Savolainen.

FAOn puheenjohtajan aloitteesta RTTL teki SJL:n syysvaltuustoon aloitteen, jossa esitettiin, että SJL ryhtyisi selvittämään mahdollisuuksia kaupallisten radioiden työehtosopimuksen saamiseksi. Journalistiliitto otti asian selvitettäväkseen.

12. EDUNVALVONTAYHTEISTYÖ YOT:N KANSSA

Luottamusmies Ingrid Svanfeldt on vuoden 2015 aikana kutsuttu mukaan osallistumaan Yleisradion ohjelmatyöntekijöiden luottamusmiesten yhteisiin kokouksiin, joita järjestetään kerran kuukaudessa YLEn pääluottamusmies Pike Epsteinin johdolla.

Näiden kokouksien yhteydessä luottamusmiehellä on mahdollisuus saada tukea työhönsä YLEn pääluottamusmieheltä Pike Epsteinilta, sekä muilta YOT:n yhdeltätoista luottamusmieheltä.

FAOn luottamusmies on myös kutsuttu mukaan YOT:n luottamusmiesten ja YLEn henkilöstövastaavien (HR) yhteisiin tapaamisiin ja seminaareihin. Luottamusmies osallistui 21.-22.1. YLE HR:n ja YOT-luottamusmiesten yhteiseen seminaariin Gustavelundissa Tuusulassa. Siellä keskustelu koski yhteistyön ja luottamuksen uudelleenrakentamista laajojen YLEn YT-neuvotteluiden ja irtisanomisien jälkeen. Seuraava YLEn HR-kokous johon FAOn luottamusmies osallistui oli 23.2. Pasilassa.

Syksyllä FAO sai yhteistyössä YOT:n luottamusmiesten työryhmän kanssa mahdollisuuden kirjoittaa freelancereita koskevan esityksensä YLEn henkilöstöpoliittiseen linjaukseen.

FAOn hallitus laati oman ehdotuksensa kirjauksesta:

Freelancereiden, tuntityöläisten ja määräaikaisen aseman parantaminen

Freelancerit ja määräaikaiset ovat olennainen osa Yleä ja Ylen ohjelmatarjontaa. Tältä pohjalta Ylen ja YOT:n tulee parantaa eri työntekijäryhmien välistä tasa-arvoa. Ylen tulee laatia selkeä freelancer- ja määräaikaisstrategia, joka perustuu keskinäiseen arvostukseen ja reiluuteen. Strategiassa on huomioitava, että tieto töiden jatkumisesta tai niiden päättymisestä on kerrottava hyvissä ajoin Yleisradioon sitoutuneille freelancereille, jotta myös heidän olisi mahdollista suunnitella elämänsä. Näin myös nuorten journalistisukupolvien luottamus tulevaan voi säilyä, sillä yhä useampi alalle tuleva nuori toimii Yleisradiossa freelancerina. Ilman freelancereita ja nuoria Ylelläkään ei ole tulevaisuutta. Myös freelancereiden sairausajan palkan maksamista on tehostettava ja heidän asemaansa on parannettava ottamalla heidät Ylen työterveyshuollon piiriin.

Luottamusmiesten esityksien perusteella YLE laatii henkilöstöpoliittisen linjauksensa.

III TEKIJÄNOIKEUDET

Uusia alueita tekijänoikeuskorvauksen piiriin

Kesällä 1.7. astui voimaan televisio-ohjelmien verkkotallennuspalveluita koskeva tekijänoikeuslain muutos. Nettitallennuspalvelua harjoittavat yritykset kuten esimerkiksi Elisa, Sonera ja DNA maksavat korvauksia tekijäjärjestöille. Korvaukset hoitaa ja tilittää tekijöille Kopiosto. Vuonna 2014 uudistettu Kopioston av-valtakirja kattaa tämän sopimusalueen.

Uusia ohjelmien käyttöalueita Yleisradiossa ovat Facebook ja Youtube. Neuvottelut tekijänoikeussopimuksista aloitettiin syksyllä 2015 ja ne jatkuvat kevään 2016 aikana.

Uusintakorvaukset

Vuoden 2010 jälkeen Yleisradio ei enää ole maksanut uusintakorvauksia uusista ohjelmista. Yhtyneet-sopimuksen mukaisista vanhojen ohjelmien uusintoista Yleisradio maksaa könttäsunnan, joka tilitetään vuosittain jälkikäteen Kopioston kautta. Korvaus koski ennen

vuotta 2010 ensilähetettyjä ohjelmia, jotka oli uusittu vuoden 2014 aikana. Ennen 1.8.2007 ensilähetettyjen ohjelmien uusintakorvausprosentti on 50 prosenttia, ja 2008 ja 2009 ensilähetetyissä 20 prosenttia. Radiodokumentit tulivat kuitenkin vasta 1.5.2010 Yhtyneet-sopimuksen piiriin, joten niiden kohdalla uusintakorvauksia maksetaan ennen 1.5.2010 ensilähetetyistä ohjelmista ja niiden uusintakorvausprosentti on aina 50 prosenttia.

Nämä vanhojen ohjelmien uusinnat luottamusmies kerää YLE:n radiodokumenttien tuottajilta sekä poimii joka vuosi manuaalisesti YLE:n järjestelmistä. Joskus tieto saadaan toimittajilta itseltään.

Edustus tekijänoikeusvaliokunnissa ja -järjestöissä

RTTL:n ja SJL:n tekijänoikeusvaliokunnat yhdistettiin ja uusi yhdistetty valiokunta aloitti toimintansa syksyllä. FAOn edustajina RTTL:n valiokunnassa olivat Anna-Liisa Haavikko ja Kalle Niemi ja he jatkavat myös uudessa yhdistetyssä valiokunnassa. Anna-Liisa Haavikko toimi valiokunnan puheenjohtajana. Anna-Liisa Haavikko on myös Kopioston hallituksessa ja Luovan työn tekijöiden ja yrittäjien Lyhdyn valtuuskunnassa

IV JÄSENTOIMINTA

Opiskelijatapahtuma

FAOn opiskelijatapahtuma 25. helmikuuta Metropolian Tavi-talolla keräsi noin 50 opiskelijaa oppimaan ja keskustelemaan ohjelmaideoiden myymisestä ja pitchaamisesta. FAOn hallituksen opiskelijajäsenet, Metropoliasissa opiskelevat Inkeri Alatalo ja Ari Ojanperä vastasivat FAOn historian ensimmäisen opiskelijaseminaarin järjestelyistä. Seminaari toteutettiin pääosin työpajoina, joissa eri audiovisuaalisen alan ammattilaiset mentoroivat opiskelijoita pienryhmissä. Sekä Ylen että tuotantoyhtiöiden edustajia oli yhteensä kymmenen. Työpajatoiminnan lisäksi seminaarissa oli myös paneelikeskustelu sekä yksittäisiä puheenvuoroja.

Tapahtumaan saatiin Radio- ja tv-toimittajien liiton harkinnanvaraista tukea ja RTTL:n puheenjohtaja Ari-Pekka Sirviö osallistui tilaisuuteen kertomalla ay-toiminnasta. Kirsi Mattila toi FAOn terveiset. Toiveena oli myös tehdä jäsenhankintaa tilaisuuden yhteydessä.

Jäsenmatka

FAOn hallitus päätti poikkeuksellisesti jättää jäsenmatkan järjestämisen väliin vuonna 2015. Näin säästyvät arkistoapurahat päätettiin käyttää vuoden 2016 keväällä tehtävän jäsenmatkan tukemiseen. Kun käytettävissä on kahden vuoden arkistoapurahat, yhteensä 8000 euroa, oli matkakohteeksi mahdollista valita tavallista kalliimpi kohde, Albania. Matkanjärjestäjäksi saatiin entinen faolainen ja kokenut Albanian matkojen järjestäjä Nils-Erik Friis. Marraskuussa tuli hakuun maaliskuussa 2016 Albaniaan tehtävä jäsenmatka.

Albanian jäsenmatkalle tuli määräaikaan mennessä ennätysmäärä ilmoittautuneita: 31, joista kaksi opiskelijaa. Jaossa oli 20 "tavallista" tuettua matkaa ja 2 opiskelijamatkaa.

Valinnoista päätettiin sähköpostikokouksella. Matkalle valittiin ilmoittautumisjärjestyksessä 20 ensin ilmoittautunutta sekä kaksi opiskelijaa. Lisäksi suuren suosion vuoksi päätettiin, että mukaan voi lähteä myös maksamalla matkasta täyden hinnan. Jo joulukuun aikana tuli muutamia peruutuksia, jolloin varasijoilta otettiin tilalle uudet lähtijät. Matkalle on lähtemässä 22 tuetun matkan lisäksi kaksi jäsentä, jotka maksavat täyden hinnan.

Elokuvailta

Perinteeksi muodostunut FAOn ja YMT:n yhteinen elokuvailta järjestettiin 4. marraskuuta. Tällä kertaa katsottiin FAOn puheenjohtajan Kirsi Mattilan viiden vuoden työn tuloksena syntynyt, Afganistaniin sijoittuva dokumenttielokuva Marzia, ystäväni, jonka oli tuottanut Pohjola-filmi Oy.

Kinopalatsin sali oli miltei täynnä ja elokuvan jälkeen keskusteltiin vilkkaasti niin Afganistanin tilanteesta kuin dokumenttielokuvan teostakin. Puheenjohtaja myi myös elokuvansa päähenkilön äidin tekemiä patalappuja, joiden tuotto menee lyhentämättömänä tekijälle.

Pikkujoulut

FAOn pikkujouluja vietettiin 2. joulukuuta Ravintola A21 Diningissa. Järjestelyistä vastasi FAOn hallituksen varapuheenjohtaja Hanna Onttonen. Paikalla oli parikymmentä faolaista.

Tarjolla oli tervetuliaisjuoma ja ruokaisa salaattibuffét sekä kahvi ja pikkumakea. Ohjelmassa oli puheenjohtajan puhe, stand up -koomikko Saku Torssonen, joka muun muassa kertoi, mitä freet haluavat ay-liikkeeltä sekä laulaja Marion Melnik, joka nosti tunnelman kattoon esittämällä oopperaa ja musikaaleja. Juhla huipentui, kun FAOn hallituksen jäsenen Kalle Niemi saapui paikalle joulupukin hahmossa ja jakoi läsnä olleille pikkujoululahjat.

V KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

1. KANSAINVÄLINEN JAOSTO

FAOn edustajina FAOn ja SFJ:n yhteisessä kansainvälisessä jaostossa jatkoivat Nina Donner, Michael Hutchinson-Reis, Tiina Madisson ja Aune Waronen. Aune Waronen luopui kuitenkin muiden kiireiden vuoksi jäsenyydestä elokuussa, hänen tilallaan aloitti varapuheenjohtaja Hanna Onttonen.

SFJ:n Maria Markus veti edelleen jaostoa. Jaosto järjesti yhden Kansainvälinen kyselytunnin keväällä 5. toukokuuta, paikalla kertomassa työstään oli kansainvälisille avustusjärjestöille työtä tekeviä journalisteja. Syksyllä SFJ:n asiamies Jukka Väyrynen ja Juha Rekola Journalistiliitosta ottivat vetovastuun ja jaosto järjesti entisellä Pressiklubilla Bullman baarissa maahanmuuttajajournalistien ja kantasuomalaisten yhteisen tilaisuuden.

2. POHJOISMAINEN YHTEISTYÖ

Freelancereiden pohjoismainen yhteistyö on ollut murroksessa kuluneella kaudella. Ruotsin järjestön taloudellisten ongelmien vuoksi paine pohjoismaisen yhteistyön kehittämiseen on kasvanut. Ruotsin tilanteen lisäksi yhteistyötä halutaan tiivistää, sillä freelancereiden ongelmat ovat samankaltaisia kaikissa pohjoismaissa.

FAO:n vuosikokouksessa 28. maaliskuuta 2015 vieraili pohjoismaista edustustoa: tervehdyksensä toivat freelancer-yhdistysten puheenjohtajat Rickard Jakbo Ruotsista ja Anette Andresen Norjasta sekä pohjoismaisen freetyön koordinaattorit Iben Danielsen ja Mikael Hjuler Tanskasta.

Vuonna 2015 pohjoismaista seminaaria ei järjestetty johtuen Ruotsin yhdistyksen heikosta taloudellisesta tilanteesta. Iben Danielsenin ja Mikael Hjulerin koordinaattorikauden päätyttyä ei pohjoismaiselle yhteistyölle saatu uutta koordinaattoria jatkamaan, kun Norjan journalistiliitto ei rahoittanut vaadittua koordinaattorin palkkaa täysimääräisenä.

Top Meeting Tukholmassa

Tukholmassa 15.-16. toukokuuta järjestetyssä Top Meetingissä FAOa edustivat varapuheenjohtaja Hanna Onttonen, Tiina Madisson, Irmeli Heliö, Kaisu Nevasalmi ja luottamusmies Ingrid Svanfeldt. Myös lakimies Maija Raninen Journalistiliitosta oli mukana.

Kokouksessa esillä olivat eri maiden freelancereita koskevat työehtosopimukset. Yleisradiossa käytetystä Yhtyneet-sopimuksesta oli juuri saatu ruotsinnot, jota esiteltiin kokousväelle. Lisäksi tutustuttiin muiden maiden freelancereiden tilanteeseen, keskusteltiin Viron asemasta pohjoismaisessa yhteistyössä sekä pohjoismaisen yhteistyön tulevaisuudesta.

Top Meetingissä asetettiin työryhmä, Nordic Working Group, jonka tehtävä oli miettiä, miten pohjoismaista yhteistyötä voisi kehittää. Yhteistyön tulisi olla sellaista, että kaikilla jäsenyhdistyksillä olisi varaa ja kiinnostusta osallistua seminaariin ja sen järjestämiseen.

Työryhmällä heräsi kiinnostus työn edetessä myös kokonaisvaltaiseen yhteistyön tiivistämiseen, jotta pohjoismaiset freelancerit kokisivat saavansa siitä hyötyä. Työryhmän oli määrä esitellä kehitysehdotukset pohjoismaiselle yhteistyölle Mini Top Meetingissä Norjassa marraskuuta 2015.

Mini Top Meeting Ilsetrassa

Norjan Ilsetrassa 24.-25. marraskuuta järjestetyssä Mini Top Meetingissä keskityttiin pohjoismaisen yhteistyön uudistamiseen. Nordic Working Group esitteli ehdotuksensa työryhmän kehittämiseksi. FAOa tapaamisessa edustivat Nina Donner, Hanna Onttonen ja Kaisu Nevasalmi.

Nordic Working Group ehdotti kokouksessa mm. pohjoismaisen komitean perustamista, jossa jokaisesta yhdistyksestä olisi yksi jäsen ja varajäsen. Ehdotukseen kuului myös Mini Top Meetingin muuttaminen osin tai kokonaan digitaaliseksi, pohjoismaisen seminaarin uudistaminen sekä eri maiden johdon tapaamisten lisääminen esimerkiksi eri yhdistysten vuosikokouksien yhteydessä.

FAO tilasi Hanna Onttoselta videon, joka esittelisi tapaamiseen osallistuvien freelancereiden näkemyksiä pohjoismaisen yhteistyön hyödyistä.

Mini Top Meetingissä sovittiin, että työnsä päättäneen työryhmän työtä jatkaa uusi Nordic Working Group, joka esittelee konkreettiset ehdotuksensa yhteistyön muuttamiseksi Norjassa keväällä 2016 järjestettävässä seminaarissa. Uudessa Working Groupissa FAOa edustaa Nina Donner, varajäsenen on Kaisu Nevasalmi. Nordic Working Group tapaa säännöllisesti verkkotapaamisissa.

3. VIKES

Vikes, Viestintä ja kehitys -säätiö, on Journalistiliiton oma kehitysyhteistyöjärjestö, joka tukee hankkeillaan demokratiaa, sananvapautta ja media-alan ihmisten ammattitaitoa ja toimintaedellytyksiä. Vikes vietti kuluneena vuonna 10-vuotisjuhliaan.

Vuoden alussa Vikesissä aloitti uusi toiminnanjohtaja Niklas Kaskeala, joka pani alulle Vikesin sääntöjen muuttamisen vastaamaan uutta säätiölakia. Hänen tehtävänsä on myös muun muassa koordinoida Vikesin hanketoimintaa.

Kirsi Mattila on edustanut RTTL:a Vikesin hallituksessa. Vikesin valtuuskunnan kokouksessa 20.5.2015 valittiin uusi hallitus ja uusi valtuuskunnan puheenjohtaja. RTTL:n esitti hallitukseen jälleen FAOn Kirsi Mattilaa. Valtuuskunnan puheenjohtajaksi RTTL esitti Aapo Parviaista. Kirsi Mattila jatkaa hallituksessa ja Aapo Parviainen valittiin valtuuskunnan uudeksi puheenjohtajaksi tehtävästä luopuvan Elina Grundstömin jälkeen. Hallituksen puheenjohtajana jatkaa Juha Rekola.

Valtuuskunta päätti myös, että FAO lisätään 500 euron liittymismaksua vastaan taustayhteisöksi tulevan sääntöuudistuksen yhteydessä. FAO oli hakenut taustayhteisöasemaa jo vuonna 2012, mutta silloin asemaa ei virallistettu, koska taustayhteisöaseman myöntäminen vaati sääntömuutosta.

Sääntömuutoksen toteuttamiseksi järjestettiin ylimääräinen valtuuskunnan kokous 9. joulukuuta. Kokouksessa taustayhteisöt saivat käsiteltäväkseen hallituksen esityksen uusiksi säännöiksi. Sääntömuutoksen myötä mm. yhden keväällä pidettävän valtuuskunnan kokouksen sijasta pidetään tulevaisuudessa kaksi kokousta, jolloin keväällä käsitellään toimintakertomus ja tilintarkastus ja syksyllä toimintasuunnitelma ja talousarvioesitys; lisäksi syksyllä valitaan uusi hallitus. Myös hallituksen osalta sääntöihin tuli muutoksia: jatkossa hallituksessa ei ole varajäseniä, ja puolet hallituksen jäsenistä on vuosittain erovuorossa.

FAOn asema taustayhteisönä vahvistettiin ylimääräisessä valtuuskunnan kokouksessa. Myös Suomen freelancejournalistit liittyi taustayhteisöihin. FAOn puheenjohtaja Kirsi Mattila oli paikalla edustamassa FAOa.

Vikesin vuotta leimasivat hallituksen päättämät leikkaukset kehitysyhteistyömäärärahoihin. Vikesin rahoitus väheni leikkausten seurauksena noin puolella ja hankkeiden määrä tippui kahdestatoista kuuteen.

Vikesin toiminnanjohtaja tekee töitä uusien rahoituskanavien löytymiseksi. Mahdollisia rahoittajia ovat taustayhteisöt, EU, säätiöt, yritysysteistyö, Tekesin ja Ulkoministeriön investointeja, innovaatioita ja liiketoimintaa tukevat rahoitusinstrumentit sekä oma varainhankinta kuten kuukausilahjoittajien hankinta. Vuoden aikana uusia rahoituskanavia myös löytyi, mm. EU-raha on mahdollistanut sen, ettei henkilökuntaa ole tarvinnut vähentää ja uusia globaalikasvatushankkeita on voitu viedä eteenpäin.

VI TIEDOTUS

Yhdistyksen toiminnasta tiedotettiin Liiton Arkissa, Journalistissa ja sähköpostitse. Puheenjohtaja jatkoi FAOn terveisten kirjoittamista; terveisissä hän käsittelee freelancereita koskevia uutisia, kertoo meneillään olevat apurahahaut sekä kokoaa tiedot tulevista koulutuksista ja muista tapahtumista. Ari Ojanperä jatkoi puolestaan FAOn kotisivujen (www.fao.fi) nettivastaavana. Hän jatkoi sivujen luettavuuden ja käytettävyyden kehittämistä sekä toimitti puheenjohtajan toivomat jutut.

Yhdistyksen jäsenet voivat halutessaan liittyä Suomen freelancejournalistien ja FAOn yhteiseen Freeluetteloon (www.freeluettelo.fi). Sivuille on mahdollista luoda omia kotisivuja vastaava tietopankki; näin luetteloa voi käyttää oman työn markkinointiin.

Facebook-sivuista Facebook-ryhmäksi

Miika Lauriala jatkoi FAOn Facebook-sivujen päävastuullisena päivittäjänä. Elokuussa Facebook-sivut korvattiin Facebook-ryhmällä. Toiveena oli, että suljettu ryhmä innostaisi ihmisiä myös keskusteluun.

Näkyvyys Liiton arkissa ja Nettiarkissa

Kirsi Mattila kirjoitti puheenjohtajan kolumnia RTTL:n Liiton arkkiin ja Nettiarkkiin. Kesän Liiton arkissa oli Tiina Madissonin juttu Vikesin tutkivan journalismin projektista Nepalissa ja puheenjohtajan juttu neljä vuotta kestäneestä elokuvaprojektista Marzia, ystäväni. Syksyn Liiton arkissa julkaistiin Tiina Madissonin laaja juttu siperialaisesta freetoimittajasta Vera Salnitskayasta sekä Siperian shamanismista.

Lisäksi lokakuun Nettiarkissa oli puheenjohtajan kolonna Freelancerit puurokattilassa, jonka kuvituksesta Tiina Madisson vastasi. Kolumnissa käsiteltiin Yleisradion säästötoimia, jotka kohdistuvat vakitoimittajien ilmaiseen aamupuuroon ja freelancereiden, tuntityöläisten ja määräaikaisten työn vähentämiseen.

Kirsi Mattila jatkoi Radio- ja tv-toimittajien liiton tiedotustoimikunnasta ja Tiina Madisson liittyi toimikuntaan. Toimikunta aloitti suunnitelmat Nettiarkin siirtämisestä jatkuvasti päivitettäväksi verkkojulkaisuksi

VII KOULUTUS

Koska FAO:n omat mahdollisuudet tarjota jäsenistölle koulutusta ovat rajalliset, FAO pyrkii tiedottamaan apurahoista ja muusta koulutustarjonnasta mahdollisimman tehokkaasti sähköpostitse, FAO:n terveisissä, kotisivuilla ja Facebookissa.

1. APURAHAT JATKO- JA TÄYDENNYSKOULUTUKSEEN

JOKES-apurahat tulivat hakuun kesällä. Määräaikaan mennessä hakemuksia oli tullut 21. Yhteensä haettiin 30 579 euroa. Jaossa oli 9000 euroa.

Apuraha myönnettiin 17:lle:

- Daniela Anderson 900 euroa osallistumiseen NYFA:n (New York Film Academy) 4-viikkoiseen elokuvakurssiin Abu Dhabissa.
- Ghadi Boustani editoinnin syventäviin opintoihin Janin Paja Oy:ssä 1000 euroa.
- Monica Hagelin 100 euroa NordAVT 2015:een (pohjoismainen av-kääntäjien konferenssi Turussa 10. - 11. 9.)
- Helena Ihala 350 € Art of Systematic Thinking -seminaari Amsterdamissa
- Leena Häkkinen 500 € kirjoittajakurssi Oriveden Opistossa
- Olli Kangas 900 € Premiere Cut -kurssi Corellia Helsinki Oy:ssä
- Anna Karatvuori 800 € espanjan kielikurssi 2 kk Centro de Estudios Gestal Meksikossa
- Mikael Lehtelä 400 € graafisen alan opiskelut Digital Tutors
- Riika Nykänen 900 € NYFA:n 4-viikkoinen journalismi-työpaja New Yorkissa
- Karin Nynäs-Aspö 100 € NordAVT 2015 -konferenssi
- Tove Olsson 100 € NordAVT 2015 -konferenssi
- Jorma Rajalin 800 € äänittäminen ja äänen jälkikäsitteily -koulutus Grito Films Oy
- Leena Reikko 500 € Tietoa luovasti -kirjoittajakurssi Oriveden Opisto
- Sari Sirkkiä-Jarva 550 € Play the Game -seminaari Aarhusissa 26.-29.10.2015
- Anna Sääksilähti 100 € NordAVT 2015 -konferenssi
- Mikko Toiviainen 400 € tv-dokumenttikoulutus Keudassa 10.9.2015-30.12.2016
- Marianne Zilliacus 600 € englannin intensiivikurssi Manchesterissa

Leena Reikon kurssi peruuntui ja hän osallistui sen sijaan tiedekirjoittamisen verkkokurssiin. Päivi Nikkilä, Tapani Niemi, Elina Välimäki ja Iris Olsson saivat jatkoaikaa apurahan käyttämiseen vuoden 2016 puolella.

Arkistoapurahaa ei jaettu, vaan koko 4000 euron summa säästettiin vuoden 2016 jäsenmatkaa varten.

Jäsenille tiedotettiin myös RTTL:n koulutusrahaston apurahahausta.

Lisäksi hallitus myönsi koulutusrahoista kaksi yksittäistä apurahaa: Päivi Mustajärvi sai 88 euroan tuen osallistuakseen NordAVT 2015 -konferenssiin eli pohjoismaiseen av-kääntäjien konferenssiin Turussa 10.-11.10.2015. Titta Vilppaalle myönnetään koulutustukea 140 euroa SFJ:n 10-vuotisseminaariin osallistumiseen.

2. SJL:N TARJOAMA KOULUTUS

Mitä on olla free?

Journalistiliitto tarjoaa säännöllisesti Mitä on olla free? -koulutuksia freelancereille. Tilaisuuksissa käsitellään sekä työsuhteisten että yrittäjän asemassa toimivien freelancereiden työn ehtoja ja toimintaa. Mitä on olla free? -tilaisuudet ovat maksuttomia jäsenille.

FAOn luottamushenkilö Ingrid Svanfeldt oli kouluttamassa 23. helmikuuta Helsingissä ruotsinkielisiä toimittajia Vad betyder det att vara frilans? -kurssilla. FAOn hallituksen jäsen Kaisu Nevasalmi puolestaan oli kertomassa omista free-kokemuksistaan suomenkielisellä Mitä on olla free? -kurssilla 29. syyskuuta. Samassa koulutuksessa oli paikalla myös Journalistikoneen toimitusjohtaja Elina Yrjölä. Yrjölän yritys on toimittanut Yleisradion uutisten yölähetyksiin vuokratyöntekijöitä.

Freeseminaari

Suomen journalistiliitto järjesti perinteisen freeseminaarin tällä kertaa 13.-14. maaliskuuta Hotelli Arthurissa Helsingissä. Vaikka faolaisia oli paikalla vain viisi, tilaisuus oli onnistunut. Ohjelmassa oli myös FAOn jäsenen Joonas Lehtipuun alustus, kun hän oli paikalla kertomassa omasta yrittäjyydestään. Luottamusmies Ingrid Svanfeldt osallistui seminaariin ja jakoi tietoa Yhtyneet-sopimuksesta.

Koulutus uudesta tv-tuotantojen työehtosopimuksesta

Liitto järjesti kaksi koulutusta (15.4. ja 5.5.) uudesta tv- ja elokuvatuotantoja koskevasta Teme-työehtosopimuksesta. Tilaisuudessa käytiin läpi koko Elokuva- ja tv-tuotantojen uuden työehtosopimuksen sisältö ja tärkeimmät vaikutukset. Luottamusmies Ingrid Svanfeldt osallistui koulutukseen.

Uravalmennus

Vuoden lopussa SJL aloitti uravalmennuksen pilottihankkeen, jossa kerättiin kokemuksia kahden eri tarjoajan valmennuksesta; UP Partnersin ja Helsingin Urainstituutin. Hankkeeseen oli valittu 20 hakijaa, joilta edellytettiin viiden vuoden kokemusta alasta.

Valmennus toteutettiin lokakuussa joustavasti aikataulutettuna, verkossa, omatoimisesti työskennellen ja puhelin-/ skype-keskustellen uraneuvojien kanssa. Valmennus ei perustunut henkilökohtaisiin tapaamisiin, sillä haluttiin, että se olisi eri puolella Suomea asuville samalla tavalla mahdollinen.

Yhteensä valmennuksen on arvioitu vievän 3-5 työpäivää. Tarkoitus on, että valmennukseen osallistuvat onnistuvat jäsentämään ammattitaitoaan ja saavat valmiuksia työnhakuun ja työn tarjoamiseen.

Uravalmennus osoittautui toivotuksia palveluksi, ja siihen osallistuneet antoivat valmennuksen onnistumisesta erittäin hyvää palautetta. Osallistuneista noin puolet oli freelancereita. FAOn luottamusmies Ingrid Svanfeldt osallistui uravalmennukseen, ja myös

hänen kokemuksensa valmennuksesta oli hyvä. SJL onkin päättänyt pilotin jälkeen jatkaa uravalmennuksen tarjoamista jäsenilleen.

3. RTTL:N MEDIASEMINAARI

Radio- ja tv-toimittajien liiton perinteinen Mediaseminaari järjestettiin 22. lokakuuta. Journalisti on yhä monen nuoren unelma-ammatti – mistä töitä ja mitä osaamista alalla tulevaisuudessa vaaditaan? Vastaajana olivat muun muassa SVT:n uutis- ja ajankohtaisohjelmien johtaja Robert Olsson, Ylen entinen ja KREABin nykyinen toimitusjohtaja Mikael Jungner sekä tutkija Anu Suoranta. Anu Suoranta pohdiskeli työn kustannusten halpenemisen seurauksia.

Seminaarissa nähtiin myös Metropolian ammattikorkeakoulun opiskelijoiden Riina Nygrénin ja Katja Ylisen video nuorten journalistien näkökulmasta nykyisessä työelämässä ja heidän mielteitään alasta ja sen tulevaisuudesta.

4. MUU KOULUTUS

FAO tiedotti myös muiden tahojen järjestämästä koulutuksesta. Naistoimittajat ry järjesti syksyllä 5-osaisen, kaikille kiinnostuneille avoimen seminaarisarjan Journalismia uudella tavalla. Lokakuussa Viestintä ja kehitys -säätio järjesti yhdessä Kansanvalistusseuran kanssa koulutus- ja seminaarisarjan Kriisipuuroa – konflikti- ja ulkomaan uutisointi nykyajan tietotulvassa. Luonnontieteellinen museo Luomus kutsui toimittajia ilmastonmuutosta käsittelevään seminaariin 17. marraskuuta. Suomen freelancejournalistit täyttivät 10 vuotta ja järjestivät 9.12. juhlaseminaarin Free 10, johon myös FAOn freelancereita kutsuttiin.

5. FAOLTA PYYDETTY KOULUTUS

FAO:n luottamusmies Ingrid Svanfeldt ja hallituksen jäsen Kaisu Nevasalmi kävivät kouluttamassa liiton Mitä on olla free? -koulutuksissa 23.2. ja 29.9..

Ingrid Svanfeldt kävi kouluttamassa myös Svenska social- och kommunalhögskolanin journalismin linjan opiskelijoita Yhtyneet-sopimuksesta sekä kevät- että syyslukukaudella. Lisäksi hän koulutti Haaga-Helian ammattikorkeakoulun journalismin koulutusohjelman opiskelijoita syyslukukaudella.

VIII FAO:N HALLITUS

Hallituksen kokoonpano ennen 28.3. pidettyä vuosikokousta: Puheenjohtaja Kirsi Mattila, varapuheenjohtaja Päivi Mustajärvi ja sihteeri Inkeri Alatalo. Muut hallituksen jäsenet: Inkeri Alatalo, Nina Donner, Michael Hutchinson-Reis, Kirsi Lassila, Miika Lauriala, Päivi Mustajärvi, Ari Ojanperä ja Sanna Väre. Varajäseniksi valittiin Juha Hakala, Tiina Madisson ja Aune Waronen.

Vuosikokouksessa yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin Kirsi Mattila. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten vaalissa valittiin yhdistyksen hallitukseen varsinaisiksi jäseniksi valittiin Nina Donner, Miika Lauriala, Tiina Madisson, Päivi Mustajärvi, Kalle Niemi, Ari Ojanperä, Hanna Onttonen ja Aune Waronen. Varajäseniksi valittiin Inkeri Alatalo, Kaisu Nevasalmi, Irmeli Heliö ja Juha Hakala.

Hallitus kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa. Lisäksi sähköpostikokouksia, joissa päätettiin yhdestä tai kahdesta asiasta, pidettiin kaikkiaan kuusi.

IX JÄRJESTÖTOIMINTA

Toimimme aktiivisesti yhteistyössä alan muiden järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat Suomen journalistiliitto, Radio- ja tv-toimittajien liitto, Yhdistyneiden mediatyöntekijöiden yhdistys, Suomen freelanceyhdistys sekä pohjoismaiset freeyhdistykset.

Esimerkiksi vuosikokouksessa 28. maaliskuuta Helsingissä Hotelli Helkassa oli vieraana RTTL:n varapuheenjohtaja ja YMT:n jäsen Aura Neuvonen, joka esitti vuosikokoukselle tervehdyksen sekä RTTL:n että YMT:n puolesta. Paikalla olivat myös freetyön pohjoismaiset koordinaattorit Iben Danielsen ja Mikael Hjuler Tanskasta sekä Ruotsin ja Norjan freeyhdistysten puheenjohtajat sekä SJL:n työehtoasiamies Maija Raninen.

1. TOIMINTA SJL:SSA

Toimintavuoden aikana nostimme johdonmukaisesti esiin freelancereita koskevia kysymyksiä.

Valtuusto ja hallitus

Vuoden 2014 vuosikokouksessa FAO:n edustajiksi SJL:n valtuustoon oli valittu kaudelle 2015–2018 Sanna Väre, Ingrid Svanfeldt ja Kirsi Mattila. Väreeseen henkilökohtainen varaksi valittiin Päivi Mustajärvi, Svanfeldtin vara on Irmeli Heliö ja Kirsi Mattilan varaksi valittiin Juha Hakala. Yleisvarajäseniksi valittiin Miika Lauriala, Inkeri Alatalo, Kirsi Lassila ja Anna-Liisa Haavikko. RTTL:n kevätiedustajakokouksessa FAO:n edustajat vahvistettiin.

Vuoden mittaan valtuustoedustajat muuttuivat. Kun Kirsi Mattila valittiin Suomen journalistiliiton hallitukseen, nousi hänen henkilökohtainen varansa varsinaiseksi edustajaksi. Kun Sanna Väre vakinaistettiin Yleisradiolle, hän jätti FAOn ja siirtyi YOT:hin, Sanna Väre jätti omasta halustaan valtuustopaikan ja RTTL vahvisti Päivi Mustajärven nousun varalta varsinaiseksi valtuustoedustajaksi

FAO:n edustaja SJL:n hallituksessa oli vuosina 2011–2014 Anna-Liisa Haavikko. Kun Anna-Liisa Haavikko ei asettunut enää ehdolle Journalistiliiton hallitukseen toiseksi nelivuotiskaudeksi, päätti FAO esittää Kirsi Mattilaa RTTL:n edustajaksi SJL:n hallitukseen. Myös Yhdistyneet mediatyöntekijät tuki voimakkaasti faolaisen henkilön valintaa liiton hallitukseen.

Kirsi Mattila valittiin RTTL:n edustajana SJL:n hallitukseen. Näin FAO:lla on myös kaudella 2015–2018 edustaja liiton hallituksessa.

Valtuuston opiskelijajäsen on FAOn hallituksen jäsen, Metropolian ammattikorkeakoulussa opiskeleva Ari Ojanperä ja hänen varakseen valittiin 19.8. FAOn jäsen, Haaga-Helian ammattikorkeakoulussa opiskeleva Jutta Huovinen.

Edustus neljässä SJL:n valiokunnissa

Freeneuvottelukunnan puheenjohtajana toimii Kirsi Mattila, sihteeri on Jussi Salokangas. FAOsta mukana on myös Nina Donner. Osana LiittoPlus -hanketta neuvottelukunta kartoittaa liiton mahdollisuuksia tarjota palveluita yrittäjäasemassa toimiville freelancereille. Erityisesti tutkittiin mahdollisuutta perustaa liiton freelancereille yritys, joka voisi hoitaa freelancereiden puolesta työnantajavelvollisuudet kuten palkan maksamisen sekä sotujen, eläkkeiden ja verojen maksun, niin että freelancer voisi keskittyä varsinaiseen työhönsä. Neuvottelukunta kysyi eri yhdistysten freelancereilta, alan työttömiltä sekä opiskelijoilta – yhteensä 2800 jäseneltä – heidän kiinnostustaan tällaiseen palveluun. Kyselyyn tuli noin 360 vastausta. Ylivoimaisesti suurin osa vastaajista suhtautui erittäin myönteisesti hankkeeseen. Neuvottelukunta kokoontui syksyn mittaan kolmasti 17.8., 23.9. ja 2.11.. Selvitystyö jatkuu.

Työelämävaliokunnan tehtäväkuvaan sisällytettiin mm. tasa-arvoasiat ja pätkätyöt sekä työsuojelu, myös mm. Vakiduuni-projektin seuranta. Puheenjohtaja on Sari Sainio Pirkanmaan journalistiyhdistyksestä ja sihteeri asiamies Tytti Oras. FAOn edustaja valiokunnassa on Miika Lauriala. Valiokunta käsitteli mm. liiton uutta palvelua, uravalmennusta

Lisäksi **tekijänoikeusvaliokunnassa** on kaksi faolaista, Anna-Liisa Haavikko ja Kalle Niemi. Kyseinen valiokunta on ytimeltään vanha RTTL:n tekijänoikeusvaliokunta, joten siinä on mukana jäseniä kaikista RTTL:n jäsenyhdistyksistä. SJL:n hallituksessa Anna-Liisa Haavikko valittiin RTTL:n esityksestä valiokunnan puheenjohtajaksi. Sihteeri on liiton asiamies Sanna Nikula.

Yhtyneet ja av-käännöstoimistot -työehtovaliokunta on täysin uudenlainen valiokunta. Valiokunta edustaa Yhtyneet-toimittajien ja Yhtyneet-kääntäjien lisäksi uuden av-käännöstoimistojen työehtosopimuksen piiriin kuuluvia jäseniä. Ryhmiä yhdistää se, että niillä on alan ainoat suoritepalkkaan perustuvat työehtosopimukset.

Valiokunta on suuri: FAOn esittämät jäsenet ovat Tuula Friman, Juha Hakala, Miika Lauriala, Kirsi Mattila, Lauri Mäkelä, Kaisu Nevasalmi, Kalle Niemi ja Ingrid Svanfeldt; YMTin esittämät jäsenet ovat Jenni Koski ja Jenni Rantanen. Puheenjohtaja on Petri Savolainen ja sihteeri oli Valteri Aaltonen.

Vuoden aikana järjestettiin yksi Yhtyneet-TES-tapaaminen (12.8.), jossa paikalla olivat Petri Savolaisen ja Valteri Aaltosen kanssa FAOn luottamusmies Ingrid Svanfedlt ja puheenjohtaja Kirsi Mattila ja yksi koko valiokuntaa koskeva seminaari (19.8.).

Yhdistyspäivät

Liiton Yhdistyspäivät järjestettiin 25.-26.3. Hämeenlinnassa Sokos Hotel Vaakunassa. Ensimmäisenä päivänä Päivi Lohi-Aalto Tjs-Opintokeskuksesta (STTK ja Akava) oli

puhumassa liittojen ja yhdistysten toiminnan kehittamisestä. Lisäksi ohjelmassa oli edunvalvonta-asioita ja liiton jäsenrekisterin uusien sähköisten palveluiden esittelyä. Esillä oli myös liiton mahdollinen roolista keskusjärjestöjen yhdistymishankkeessa.

Kevätvaltuusto

Kevätvaltuusto kokoontui 21.–22. toukokuuta Helsingissä Hotelli Haagassa. FAOn edustajat olivat Ingrid Svanfeldt, Juha Hakala ja Päivi Mustajärvi.

Järjestötekopalkinnon saivat RTTL:n esityksen mukaisesti Tv- ja elokuvatuotannon työehtosopimuksen neuvottelijat. Lisäksi Päivi Vöntönen sai kunniamaininnan vaikuttamistyöstä viittomakielisten tv-ohjelmien hyväksi.

Ylen epävarma rahoitustilanne puhutti valtuustoa.

Syysvaltuusto

Syysvaltuusto kokoontui 10.–11.12.2015 Sokos Hotel Vantaassa, Vantaan Tikkurilassa. Valtuuston kokouksessa käsiteltiin syyskokouksen sääntömääräiset asiat. FAOn edustajat olivat Juha Hakala, Päivi Mustajärvi ja Ingrid Svanfeldt. Lisäksi puheenjohtaja Kirsi Mattila oli SJL:n hallituksen jäsenenä paikalla.

RTTL:n aloite kaupallisten ja paikallisten radioiden työehtotilanteen kartoittamiseksi käsiteltiin valtuustossa ja hanke etenee.

Kyselytunnilla kysyttiin mm. Journalistiliiton kantaa uuteen työttömyysturvalakiin. SJL:n kanta on ollut, ettei uusi laki muuta freelancereiden asemaa, ainoastaan selkiyttää sitä, kun "omassa työssä työllistyvien" kategoria poistuu ja jatkossa kaikki freelancerit ovat joko työsuhteisia tai yrittäjiä. Ongelma on ollut tähänkin asti se, että freelancereita on Työ- ja elinkeinokeskuksissa voitu määritellä päätoimisiksi yrittäjiksi mielivaltaisesti hyvinkin pienen työkeikan perusteella. SJL:n onnistui saada lakimuutokseen kirjaus sivutoimisen ja päätoimisen yrittäjän määrittelemisestä jatkossa.

2. FAO RTTL:SSA

Edustus hallituksessa ja valiokunnissa

Vuoden 2014 syysedustajakokouksessa RTTL:n hallitukseen valittiin FAO:sta Miika Lauriala ja Sanna Väre; heidän varoikseen valittiin Inkeri Alatalo ja Juha Hakala. RTTL:n hallituksen kausi on 2-vuotinen. Edustajat aloittivat RTTL:n hallituksessa vuoden 2015 alussa. Sanna Väreeseen siirryttyä YOT:n jäseneksi, hän on pitänyt paikkansa RTTL:n hallituksessa. Sanna Väre oli neuvottelemassa av-käännöstöimistöjen työehtosopimusta ja on hyvin perillä alan ongelmista.

FAOn vuosikokouksessa valittiin RTTL:n edustajakokouksiin varsinaisiksi edustajiksi Miika Lauriala, Tiina Madisson ja Kalle Niemi sekä varaedustajiksi Ville Eklund, Kaisu Nevasalmi ja Hanna Onttonen.

FAO:n edustus RTTL:n valiokunnissa:
Tekijänoikeusvaliokunta: Anna-Liisa Haavikko ja Kalle Niemi
Viestintäpoliittinen valiokunta: Aune Waronen
Tiedonjulkistamispalkintotyöryhmä: Kirsi Mattila
Koulutusrahaston hoitokunta: Nina Donner
Tiedotustoimikunta: Kirsi Mattila ja Tiina Madisson
Toimintavaliokunta: Ingrid Svanfeldt

Kevätedustajakokous

RTTL:n Kevätedustajakokous pidettiin 23. huhtikuuta RTI:n auditoriossa. FAO edustivat Miika Lauriala, Kalle Niemi sekä Ville Eklund. Myös puheenjohtaja Kirsi Mattila oli paikalla.

Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat, ennen muuta toimintakertomus ja tilinpäätös.

Hanne Aho toi SJL:n tervehdyksen. Tilaisuutta leimasi uutiset MTV3:n ulkoistamis- ja yt-päätöksistä.

Tilaisuutta juhlisti Pirjo Munckin kutsuminen RTTL:n kunniajäseneksi.

Kevään Kuusikkopäivä & tukimiespäivä

Kuusikkopäivä & tukimiespäivä järjestettiin 4.5. Gumbostrandissa Konst & Form taidekeskuksessa Sipoon Söderkullassa. Luottamusmies Ingrid Svanfeldt ja Kalle Niemi osallistuivat.

Syksyn Kuusikkopäivät

Syksyn Kuusikkopäivä järjestettiin 9.-10.10. Turussa. Aiheena oli hyvä työympäristö. Luottamusmies Ingrid Svanfeldt osallistui.

Syysedustajakokous ja pikkujoulu

RTTL:n edustajakokous pidettiin 27. marraskuuta Golden Classics Bar & Cafe, Helsingin Jätkäsaarella. FAOn edustajina olivat Kalle Niemi, Tiina Madisson ja Miika Lauriala. Myös puheenjohtaja Kirsi Mattila oli paikalla.

Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat, ennen muuta toimintakertomus, toimintasuunnitelma, tilinpäätös ja talousarvio.

Paikalla oli myös Janne Zareff, joka haastoi läsnäolijoita miettimään mediakäsitystään.

Kokouksen loputtua noin klo 19 alkoi samassa paikassa RTTL:n pikkujoulujuhla ja paikalle saapui lisää RTTL:n jäseniä. Tarjolla oli musiikkia, ohjelmaa, juomaa ja buffetpöytä. Illan kohokohta oli, kun liiton edunvalvontajohtaja Petri Savolainen naamioitui joulupukiksi ja jakoi läsnäolijoiden tuomat joululahjat.

3. YHTEISTYÖ SFJ:N KANSSA

FAO tekee Suomen freelancejournalistien kanssa yhteistyötä Kansainvälisessä jaostossa ja Pohjoismaisen yhteistyön kuvioissa. Lisäksi liiton järjestämä freeseminaari on yhteinen FAOlle ja SFJ:lle.

SFJ:n edustaja oli kutsuttu FAOn pikkujouluihin ja yhdistyksen asiamies Jukka Väyrynen toi FAOlle tervehdykseksi Tuula Peren oikeushistoriaan alaan kuuluvan väitöskirjan Suojattu, suvaittu vai sanktioitu sananvapaus?

Vuosi oli SFJ:n juhlavuosi, sillä yhdistys täytti kymmenen vuotta. Juhlan kunniaksi järjestettiin Free 10 -seminaari 9. joulukuuta. FAOn puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja vierailivat SFJ:n juhlaseminaarissa ja veivät FAOn kuohuviinitervehdyksen 10-vuotiaalle SFJ:lle.

4. YHTEISTYÖ YMT:N KANSSA

Yhteistyö Yhdistyneiden mediatyöntekijöiden YMT:n kanssa jatkui hedelmällisenä. Syksyllä järjestettiin jälleen yhteinen elokuvatapahtuma 4. marraskuuta. Esillä oli FAOn puheenjohtajan Kirsi Mattilan Afganistaniin sijoittuva dokumenttielokuva Marzia, ystäväni. Luonteva yhteistyökuvio syntyy myös siitä, että alan opiskelijat ohjautuvat useimmiten FAO:on, kun YMT:ssä ovat alan opettajat. SJJ:n hallituksessa Kirsi Mattila on freelancereiden asioiden rinnalla pitänyt esillä myös tuotantoyhtiöiden asioita.

X TALOUS

FAO:n budjetti on ollut parin vuoden ajan samalla tasolla. Varat tulevat jäsenmaksupalautuksista. Suurin kuluerä ovat palkat ja palkkiot, joiden osuus budjetista on yli kolmasosa.

Edellinen tilikausi oli ollut alijäämäinen, joten vuoden 2015 toimintasuunnitelmassa todettiin, että oman pääoman tilanne on kuluvana vuonna palautettava nolatilanteeseen; tässä tarkoituksessa muun muassa hallituksen kokouksia päätettiin osin pitää sähköpostitse. Säästäminen onnistuikin yli odotusten ja tilikauden ylijäämä oli 2167,01 euroa.

FAO:n toiminta jatkuu entisessä laajuudessa vuonna 2016.